

Darya Shulha

Obrzęd nadania imienia

Nurt SVD 47/wyd. spec., 103-107

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Obrzęd nadania imienia

Darya Shulha

Ur. 27 kwietnia 1990 w Wołpie na Białorusi. Studentka IV roku Teologii Ogólnej na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Pisze pracę magisterską z religioлогии nt. dziecka w islamie. Na co dzień interesuje się teatrem. Była członkini wzorcowego teatru *Gwiazda Betlejemska*, w którym śpiewem, tańcem, grą aktorską brała udział w przedstawieniach, prowadziła warsztaty teatralne dla najmłodszych członków zespołu.

Islam nie jest religią jednolitą. Jest wyznawany w różnych państwach, w różnych zakątkach ziemi. Dlatego istnieją rozmaite praktyki i tradycje lokalne.

W islamie ceremonia chrztu jako taka nie istnieje. Imię dziecku, w zależności od tego, jaka jest tradycja – nadaje się od razu po narodzinach, w szóstym lub siódmym dniu od urodzin, a czasem nawet w czterdziestym dniu. Jest to święto, które obchodzi się w gronie rodziny i najbliższych przyjaciół.

Imię dziecka

Imię wybrane dla dziecka powinno być dobre i piękne, czyli powinno pochodzić z muzułmańskiej tradycji. Preferuje się imiona, które wskazują, że dziecko będzie służyło Bogu i Jemu poświęci całe swoje życie (np. Abdullah – „sługa Allaha”). Prorok zaleca imiona wskazujące na dobro, prawdę i optymizm, a zabrania nadawania imion o znaczeniach przeciwnych prawdzie i optymizmowi. Bardzo często on sam zmieniał dzieciom imiona, jeżeli niosły w sobie złe przesłanie. Dobrze jest nadawać dzieciom imiona proroków albo innych osób zasłużonych w historii islamu. Takie osoby mają być wzorem do naśladowania dla dziecka. Najlepszymi i najpiękniejszymi imionami dla chłopców są:

Khalid, Anas, Usamah, Thamir, a dla dziewczynek: Fatima, Maria, Chadzidza, Sara, Affaf¹.

Bardzo często pierwszemu synowi daje się na imię Muhammad. Dawniej zwracano się do astrologa, by on pomógł wybrać imię, które będzie dla dziecka najlepsze². Prawo nie zabrania matce wybrać imienia swojemu dziecku, ale to ojciec ponosi odpowiedzialność za danie dziecku dobrego i zgodnego z tradycją imienia. Jeśli więc matka wybierze brzydkie imię, a ojciec pozwoli nadać je dziecku, to on popełnia grzech i jest tego winny, a nie matka. Najczęściej rodzice razem wybierają imię dla swojego dziecka. Jeżeli nie uda im się dojść do zgody w wyborze imienia, wtedy umawiają się, że jedno imię proponuje matka, a drugie ojciec³.

Każdy wyznawca islamu bardzo dużą wagę przywiązuje do swojej genealogii. Więż z przodkami, znaczenie i przedłużanie tradycji rodzinnej najwyraźniej daje się zauważyć w wyborze i w nadawaniu imienia dziecku. Do podkreślenia związków rodzinnych używa się następujących słów: ibn- „syn”, bint- „córka”, abu- „ojciec”, umm- „matka” – np. Raszid Ibn Mahmud, Amira Bint Mahmud. W życiu codziennym nazwisko nie ma żadnego znaczenia, to imię wskazuje na człowieka, dlatego musi ono być dobrze dobrane, żeby świadczyło o człowieku jak najlepiej⁴.

Nadanie imienia

Obrzęd nadania imienia wygląda w następujący sposób. Najstarszy mężczyzna w rodzinie, który posiada dużą wiedzę i doświadczenie życiowe, np. dziadek, w zależności od tradycji może to być też imam lub inny szanowany mężczyzna z okolicy – bierze dziecko na ręce na czymś miękkim, np. poduszce. Nadania imienia dokonuje, trzymając dziecko główką skierowaną do Mekki, następnie wypowiada do jego prawego ucha fragmenty Koranu oraz trzy razy powtarza wybrane imię. Dobrze jest, jeśli powtórzy się imię trzykrotnie i w tym samym czasie posmaruje się dziecku usta czymś słodkim⁵. Po skoń-

¹ A.M. Piwko, *Dziecko w islamie*, „Collectanea Theologica”, t. 79, z. 4, 2009, s. 125.

² M. Minakowska, *Dziecko w kręgu kultury islamu*, www.arabia.pl/content/view/291430/53/ [dostęp: 13.12.2011].

³ *Nadanie dziecku imienia*, www.islam-sunna.com/forum/showthread.php?mode=linear&tid=114&pid=245 [dostęp: 14.12.2011].

⁴ A.M. Piwko, *Dziecko w islamie...*, art. cyt., s. 1.

⁵ B. Kaszczyc, *Obcinanie włosów*, www.poslaniec.pl/2%2897%29wywiad-kaszczyc.htm [dostęp: 15.12.2011].

czeniu obrzędu najlepiej jest wypowiedzieć jakąś ładną modlitwę, np. Ja Rabbi, uczyni z tego dziecka dobrego i prawidłowego muzułmanina⁶.

Obrzęd *akiki*

Z obrzędem nadawania imienia związany jest inny obrzęd nazywany *akiki*. Najczęściej odbywa się w szóstym lub siódmym dniu po przyjściu dziecka na świat. Nowo narodzone dziecko w islamie otacza się szczególną opieką i troską. Istnieje pogląd, że małe dziecko jest podatne na różnego rodzaju szkodliwe działania i moce. Dlatego bardzo często robi się specjalne amulety i talizmany, które mają chronić noworodka przed „złym okiem” i szkodliwym działaniem innych osób i okoliczności⁷.

Obrzęd *akiki* polega na tym, że dziecku obcina się kosmyk włosów, które następnie są ważone. Po zważeniu tych włosów rodzice noworodka mają obowiązek przeznaczyć na rzecz biednych i znajdujących się w potrzebie ilość złota lub srebra, odpowiadającą wadze obciętych włosów dziecka. Jeżeli rodzina jest bogata, lub średniego dostatku, zabija się jagnię, żeby poczęstować przyjaciół, znajomych oraz biedne osoby⁸.

Obrzęd *akiki* ma w tradycji muzułmańskiej podwójne znaczenie. Z jednej strony jest symbolicznym włączeniem dziecka we wspólnotę, w której ma ono dorastać i rozwijać się. Z drugiej zaś strony, z obciętych włosów są sporządzane amulety lub talizmany, które będą zawieszane przy wózku lub łóżeczku noworodka, żeby chronić dziecko przed złem. Bardzo często wiesza się też symbole muzułmańskiej kultury. Warto zaznaczyć, że islam zabrania korzystania z amuletów i talizmanów, ale w niektórych krajach muzułmańskich nie przestrzega się tych zasad i w taki sposób próbuje się zapewnić dziecku większą ochronę przed złem.

Niektóre tradycje lokalne nakazują, żeby dziecku golić całą głowę. Po tej czynności najlepiej jest namaścić ogoloną główkę szafranem. Następnym etapem tego zwyczaju jest rozdawanie jałmużny ze srebra lub złota. Waga tej jałmużny powinna być równa wadze włosów dziecka. Można zamiast drogocennych metali rozdać pieniądze, ale ich kwota powinna być równa cenie określonej ilości złota lub srebra⁹.

⁶ *Nadanie dziecku imienia...*, dz. cyt., s. 2.

⁷ B. Kaszczyc, *Obcinanie włosów...*, dz. cyt., s. 2.

⁸ R. Kirsze i in., *Święta wielkich religii. Kalendarz międzyreligijny. Przegląd synoptryczny*, Warszawa 1998, s. 80.

⁹ B. Kaszczyc, *Obcinanie włosów...*, dz. cyt., s. 2.

Hadisy o nadaniu imienia

Na przestrzeni wielu lat zbierane były i dokładnie spisywane wypowiedzi Mahometa. Wśród nich można znaleźć także przemyślenia proroka dotyczące nadania imienia dziecku i jego prawidłowego wyboru. Dla przykładu Mahomet naucza, że każdy ojciec ma obowiązek obdarzyć dziecko ładnym imieniem, nauczyć je religii i ożenić. Prorok uczy, że na Sądzie Ostatecznym wszyscy będą wołani z imienia ojca, dlatego imiona muszą być ładne. Zaleca on dawanie dzieciom jego imienia: „popelni ciemnotę ten, kto mając trzech synów, nie da jednemu z nich mojego imienia”, albo „dający swojemu synowi imię Muhammed będzie z dzieckiem należał do Raju”. Dziecko o imieniu Muhammed prorok nakazuje obdarzać szczególnym szacunkiem, ogaszczać je i nie poniżać¹⁰.

~ . ~

Darya Shulha Obrzęd nadania imienia

Streszczenie

Artykuł zawiera informacje o wyborze i tradycjach związanych z nadaniem imienia dziecku muzułmańskiemu. Można w nim znaleźć wiadomości o tym, jakie imię jest najlepsze i najpiękniejsze dla dziecka płci męskiej i jakie dla płci żeńskiej, jakie zasady stosuje się przy wyborze imienia, jakie imiona zaleca Prorok. Artykuł zawiera opis obrzędu, w którym dziecko dostaje imię, jego przebieg i główne przesłanie. Z referatu można też dowiedzieć się o obrzędzie, który towarzyszy nadaniu imienia i jest symbolicznym włączeniem dziecka do wspólnoty muzułmańskiej. Na samym końcu artykułu autorka zebrała wypowiedzi Mahometa dotyczące prawidłowego wyboru imienia, jego porady odnośnie tego, jakie imię może przynieść zbawienie dziecku i jego rodzicom.

Słowa kluczowe: tradycja muzułmańska, imię, obrzęd, akiki, Mahomet.

¹⁰ Hadisy Mahometa [on-line], <http://islam-sunna.com/forum/showthread.php?mode=linear&tid=114&pid=245> [dostęp: 12.01.2012].

Darya Shulha
The Ritual of Giving a Name

Abstract

The present article includes information on the choice of a name and traditions connected with giving it to a Muslim child. The reader may find information here on the best and most beautiful name for a boy-child and the best and most beautiful name for a girl-child, what principles are applied when choosing a name and what names the Prophet suggests. The article describes the ritual, during which a child is given a name, its procedure and the main message. The reader may learn here also about another ritual which accompanies the name-giving ritual and is a symbolic moment of joining the child to the Muslim community. At the end of the present article, the author collected Mohammad's sentences on the correct choice of a name, his advice on what name can bring salvation to the child and his parents.

Key words: Muslim tradition, name, ritual, *akiki*, Muhammad.